

HØRINGSUTTALELSE – Strategier for digitale læringsressurser for grunnopplæringen, universitets- og høyskolesektoren og voksnes læring

Vi viser til høringsbrev fra Utdannings- og forskningsdepartementet datert 6. januar 2005 der UNINETT ABC listes som høringsinstans.

UNINETT ABC har sitt mandat fra Utdannings- og forskningsdepartementets *Program for digital kompetanse 2004-2008*. UNINETT ABCs mandat omfatter hele utdanningssektoren i hele utdanningsløpet.

Generelle merknader

UNINETT ABC ønsker å bemerke at mye av innholdet i de tre ulike strategiene gjelder tverrsektorielt. Det er viktig at slike tiltak og eventuell tilhørende finansiering kommer alle deler av undervisningssektoren til gode.

UNINETT ABC registrerer at alle tre strategiene nevner FEIDE som en del av anbefalte tiltak. FEIDE er et tiltak under infrastruktur i Program for Digital Kompetanse, hvor målet er formulert:

”Det skal innen 2008 være tatt i bruk standarder og etableres rammeverk som sikrer kvalitet, sikkerhet og forutsigbarhet for produksjon og transaksjoner over nettet. Dette gis følgende presisering:

- *Alle institusjoner i UH-sektoren skal ha et nasjonalt brukernavn innen 2006, og alle i grunnopplæringen innen 2008. Implementering av FEIDE-teknologien spiller en sentral rolle her.*
- *Det skal etableres en identitetsforvaltning innenfor utdanningssektoren innen 2005”*

FEIDE vil ha store fordeler for sektoren i forbindelse med produksjon, bruk og distribusjon av digitale læringsressurser. UNINETT ABC ser FEIDE som en kostnadseffektiv løsning for identitetsforvaltning i sektoren, både lokalt og nasjonalt. For områder hvor det er nødvendig eller nyttig å kunne identifisere brukerne på en sikker måte, vil FEIDE være hensiktsmessig. Dette gjelder f.eks. bruk av digitale mapper, IKT-baserte eksamener og avgangsprøver, tjenester for tilgang til digitalt innhold og tjenester som forutsetter rettighetsavklaring/autorisasjon.

Strategien for Universitets- og høyskolesektoren anbefaler at det stilles krav om at alle prosjekt som får offentlig støtte merker nye læringsressurser etter NORLOM (norsk metadataprofil på LOM-standard) og gjør tilgjengelig metadata på utdanning.no for å sikre gjenfinning.

UNINETT ABC mener det er et viktig prinsipp at læringsressurser utviklet med støtte fra det offentlige, gjøres tilgjengelig for offentligheten, dvs. at med offentlig finansiering følger det også med plikter knyttet til deling, merking og publisering av det produserte innhold. Det bør være viktig for sektoren som helhet å ha strategier og tiltak for tilgjengelighet for offentligheten. Anbefalinger for bruk av standarder er ett slikt tiltak.

Strategier for digitale læringsressurser til grunnopplæringen

UNINETT ABC ser på "Forslag til strategi for digitale læringsressurser i grunnopplæringen 2005 – 2008" som et godt grunnlag for arbeidet med å virkeliggjøre målsettingene i Program for Digital Kompetanse.

UNINETT ABC registrerer at strategiforslagets hovedmålsetting slik det er formulert på side 3, representerer en virkelighetsnær nyorientering i forhold til den ambisiøse målsettingen i Program for Digital Kompetanse. Slik målet for strategien nå er formulert er det etter vårt syn viktig at tiltakene som skal utvikles under strategien er så konkrete som mulig og at resultatene er målbare.

Rammefaktorer

I strategiforslagets kapittel om rammefaktorer omtales FEIDEs løsninger for identifikasjon og autentisering under punktet om infrastruktur. UNINETT ABC ønsker et helhetlig fokus på identitetsforvaltning i grunnopplæringa der identifikasjon og autentisering ses i sammenheng med individualiserte tjenester, betalingsordninger, samarbeidsløsninger, rettighetshåndtering, delingskultur, etc. Dette forutsetter en enhetlig og fornuftig forvaltning av elektroniske identiteter. FEIDE er en bærebjelke i hele verdikjeden fra skoleadministrative systemer til levering av tjenester til den enkelte lærer og elev. Dette er en forutsetning for å knytte nettverk på tvers av sektoren og mellom hjem og skole.

Kommentarer knyttet til de enkelte tiltakene

Tiltak 12:

Vi ser det som positivt at strategiforslaget legger opp til økning i utrullingstakten for FEIDE i grunnopplæringa. FEIDE er en nøkkelteknologi for utbredelsen av markedet for digitale læringsressurser. Maskiner, nettverk og båndbredde kan i dag kjøpes som hyllevare. Men identitetsforvaltning er et felt der både kart og terreng er i forandring, og en utrulling av FEIDE krever både pilotvirksomhet, definerte anvendelsesområder, evaluering og erfaringsspredning.

UNINETT ABC foreslår følgende aktiviteter under tiltaket:

- Tilrettelegge for innføring av FEIDE i skolen, både lokalt og regionalt. Dette kan for eksempel gjøres ved aktiv spredning av resultater og løsninger fra UNINETT ABCs INDIGO-prosjekt.
- Velge FEIDE som teknologi for utvalgte aktiviteter, som for eksempel nasjonale prøver. Dette vil være en sterk pådriver for økt FEIDE-satsing i skolen.
- Påvirke utviklingen av FEIDE-teknologien ved tilbakemeldinger fra sektoren.

Vi mener at det er viktig at det snarest mulig blir utviklet konkrete tiltak og målsettinger for utrulling av FEIDE i grunnopplæringen. UNINETT ABC bidrar gjerne i en slik prosess.

Tiltak 13:

UNINETT ABC ser dette tiltaket som svært positivt. Vi foreslår at det i tillegg til etablering av basistjenester og informasjonsbrønner, drøftes hvilke formater og standarder som skal benyttes for kommunikasjon mellom datakilder, informasjonsbrønner og tjenester. UNINETT ABC vil gjerne være medspiller i et slikt arbeid.

Tiltak 8:

Bruk av IKT i avgangsprøver og eksamen forutsetter sikker identifikasjon og rollebasert rettighetshåndtering. FEIDE kan være en løsning i så måte.

Tiltak 4 og tiltak 5:

Arbeidet med å utvikle en delingskultur må bygge på sikker identifikasjon av de samarbeidende partene og håndtering av tilgangskontroll. FEIDE kan også her være en løsning.

Tiltak 1:

Det er viktig at en tilgjengeliggjøring av ”nasjonal arven”, som for eksempel NRKs arkiv, baseres på prinsipper om plattformuavhengighet og universell tilgang.

For UNINETT ABC innebærer plattformuavhengighet at det ikke skal ligge noen teknologiske føringer på valg av operativsystem, maskinvare, nettleser eller annen programvare for å få tilgang til digitale læringsressurser. Dette innebærer at produsentene av slike ressurser må forholde seg til gjeldende standarder.

Andre merknader

På side 7 står: ”Det vil sannsynligvis tjene alle parter om innhold, betalingsordninger, basistjenester, basisinformasjon, autentisering m.m. kan holdes uavhengig av læringsplattformene.” Dette er et viktig poeng som støttes av UNINETT ABC. Vi vil samtidig bemerke at problemstillinger knyttet til konkurransevridning og bindinger mellom systemleverandører og tjenesteleverandører angår hele markedet for digitale læringsressurser, ikke bare læringsplattformene. Det må være et mål å ha åpne grensesnitt mellom komponentene i verdikjeden rundt tjenester til grunnopplæringa.

Med hilsen

Eva Mjøvik
Daglig leder

Kristine Sevik
Rådgiver